

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 3440 in 3488
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelak „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

„JUTRA“

Svetovna in lokalna gospodarska kriza

POPUSČANJE DEPRESIJE IN NAŠE SPECIELNE NALOGE.

Svetovna gospodarska kriza, ki je od 1. 1929. naraščala proti višku, katerega je dosegla v prvi polovici letošnjega leta, se polagoma umika novi trgovski in finančni konjunkturi. Tako zatrjujejo vsaj optimistična poročila, ki jih zadnje dni dobivamo iz Amerike, Anglije, Francije in od drugod. In vestni opazovalec prometa na velikih svetovnih borzah more res ugotoviti, da se je tu in tam pojavilo izboljšanje; vprašanje pa je seveda, če ni le lokalno in trenutno? Po raznih znakih sodeč, so to le prve lastnosti, ki pomlad sicer oznanjajo, a je še ne napravljajo. Aparat svetovnega gospodarstva je preveč kompliciran, da bi se zaradi malih popravil mogel spraviti v celoten obrat. Za to bodo potrebni še veliki naporji združenega človeštva, potrebno bo brzdanje egoističnega kapitalističnega pohlepa in večje medsebojno zaupanje. Le na ta način se bodo dali odstraniti največji splošni vzroki velike svetovne depresije zadnjih let!

Poleg teh velikih splošnih vzrokov je pa še veliko, morda mnogo mnogo več — lokalnih, speciellih. Vsaka država in vsaka pokrajina ima svoje lastne razmere, težnje in smotre, ki izvirajo iz njene notranje in zunanje strukture. Drugega je n. pr. notranji in zunanji gospodarski ustroj Anglije, kakor Francije, še veliko večja je pa razlika med zapadom in osredjem Evrope, med severom in jugom itd. Mimo tega je višek gospodarske krize veliko odvisen tudi od gospodarske politike posameznih držav, od iniciativnosti, podjetnosti, pridnosti in vztrajnosti državnih in narodnih. Tam, kjer se vse delo naroda usmerja po enotnih, od zgoraj doli diktiranih smernicah, kakor n. pr. v Italiji, je položaj docela drugačen kakor v Nemčiji, kjer je bil doslej kaos, ali pa n. pr. v Romuniji, kjer se je delalo brez sistema, kakor je pač naneslo.

Dandanes je bolj kakor kdajkoli prej potrebna resnica, da je politika v svojem temeljnem bistvu gospodarstvo! Če je zdravo in utrjeno to, se lahko in uspešno rešujejo tudi vse ostale naloge. In prav v tem oziru se je veliko grešilo, zlasti v srednji in južnovzhodni Evropi, torej tudi pri nas. Vse preveč so se tratile energije naroda, parlamenta in vlade za

razna sporedna vprašanja, namesto da bi se posvečala potrebna pažnja narodnemu gospodarstvu. V zbornicah so se reševala gospodarska vprašanja skoraj samo toliko, kolikor so bila v zvezi z državnim proračunom, a to je bore malo. Vse ostalo se je prepuščalo svobodnemu razvoju, slučaju. Take pogreške se delajo deloma tudi še sedaj. Naš gospodarski položaj bi zahteval velike javne razprave v celoti in o posameznih panogah. Prereševati bi se morala vsa sredstva, ki bi se lahko uporabila za odstranitev ali vsaj ublažitev naših lokalnih in speciellih vzrokov gospodarske depresije in finančne mizerije. Mimo tega bi bilo treba stopiti bolj energično na delo. Marsikatera akcija splošnega pomena bi se dala izvesti tudi kljub vsej krizi, splošni in speciellni. Toda za to je potrebna širokopoteznost, volja in energija!

Morda se bo že v kratkem pokazalo, da se razmere v svetovnem gospodarstvu zares boljajo, in tedaj bo treba stopiti naglo in energično na plan. Če si namreč sami ne bomo priborili boljšega mesta in to dokler bodo pogoji še ugodni, bomo zaostali za dolgo dobo, ali pa sploh za vedno, in naša gospodarska in finančna kriza se bo raztegnila na daljše obdobje kakor splošna svetovna. Zato pa: manj teoretiziranja o raznih drugovrstnih vprašanjih, ki bi se v normalnih razmerah rešila sama avtomatično, in več gospodarskega dela, več iniciativnosti in korajžje! Že star pregovor pravi, da gre ljubezen skozi želodec, a to ne velja samo za zakonce, temveč tudi za cele narode in države. Če bi bili mi Jugoslavlani posvetili od svojega osvobođenja in zedinjenja do danes toliko pažnje svojem gospodarstvu, državnemu, deželnemu, občinskemu in zasebnemu, kolikor smo je raznim teorijam državnopravne in nacionalne narave, bi se bila velika svetovna gospodarska depresija pri nas občutila dosti manj, kakor se je.

Zato moramo naglasiti še enkrat: Grehi prošlosti se morajo popraviti in strniti se moramo vsi v čvrsto enoto, da ob izboljšanju svetovnega gospodarstva ne ostanemo zadaj, izločeni in ociganjeni celo za tisto, kar nam po božji in človeški pravici pritiče!

Strašna eksplozija v Newyorku

KATASTROFA STAREGA PARNIKA „OBSERVATION“. — 42 MRTVIH, 90 POGREŠANIH IN 37 RANJENIH.

NEW-YORK, 10. septembra. Včeraj dopoldne se je dogodila v newyorškem pristanišču največja plovna ameriška katastrofa. Okoli 8. je nastala na parniku „Observation“ strašna eksplozija in v trenutku je bila vsa ladja v plamenih in dimu. Ko se je dim razkahljal, ni bilo parnika nikjer več. Izginil je v valovih. Eksplozija je nastala v parnem kotlu in dvignila v trenutku del parnika v zrak. Deli ladje in ubiti ljudje so v velikih lokih popadali v morje.

Ladja je bila star lesen parnik, ki so ga uporabljali večinoma delavci. Za časa katastrofe je bilo na krovu približno 100 ljudi. Kako strašna je bila eksplozija, dokazuje dejstvo, da so nekatera trupla priletela na pristaniške doke. Na pomoč prispelim parnikom se je posrečilo zbrati 40 trupel in okoli 70 težko ranjenih, dočim so ostali izginili v morju. Vzrok katastrofe še ni znan. Parnik je bil star 50 let in bi se bil moral že davno vzeti iz uporabe.

NEW-YORK, 10. septembra. Vsa Amerika je pod vtisom strašne katastrofe v newyorškem pristanišču. Po dosedanjih ugotovitvah je 42 oseb mrtvih in 37 ranjenih. Ranjeni so tako poškodovani, da najbrže ne bodo okrevali. 90 delavcev, ki so se na parniku vozili, je izginilo brez sledu.

Prva vodljiva raketa

BERLIN, 10. septembra. Upravitelj berlinskega raketnega aerodroma inž. Nebel sporoča, da bo prihodnje dni izstreljena na tukajšnjem letališču posebna raketa, ki jo bo vodil živ pilot. Raketa je visoka 8 m in ima na vrhu stroj iz lahke kovine. Pod strojem je pilotova kabina, iz katere se da voditi gibanje rakete. Ko bo raketa dosegla višino 10.000 m, se bo pričela sama spuščati, za zmanjšanje brzine pa je montirano na raketi posebno padalo. Istočasno se bo spustil z drugimi padalom iz rakete tudi pilot.

Pred delitvijo Kitajske

JAPONSKE PRIPRAVE ZA NOVO OKUPACIJO. — MONARHISTIČNO GIBANJE NA KITAJSKEM. — DELO IREGULARNIH ČET. — VSEBINA LYTTONOVEGA POROČILA.

LONDON, 10. septembra. Angleški listi napovedujejo po svojih točnih informacijah nove velike dogodke na Daljnem vzhodu. Delovanje iregularnih kitajskih čet je zelo dobrodošlo japonski vladi, ki s tem opravičuje obdržanje svojih čet v Mandžuriji in pripravlja nove vojne operacije. Pogajanja za podpis zvezne pogodbe med japonsko vlado in vlado neodvisne Mandžurije so že zaključena.

Iz Mukdena poročajo, da nekateri pekinški kitajski listi zagovarjajo potrebo priključitve severne Kitajske in Mongolije k Mandžuriji ter povratek bivšega cesarja Puji na kitajski prestol. Monarhistični pokret zopet narašča. Japonci bi radi obnovili kitajsko cesarstvo, ker bi cesar Puji potem takoj sklenil zvezo z Japonsko in bi tako dobil na Kitajskem odločilni vpliv. Japonci bodo v nekaj mesecih

pričeli okupacijo Mongolije pri Jeholu, obenem pa bodo kitajski monarhisti izvedli v vsej kitajski republiki vstajo in državni prevrat.

Iz Harbina poročajo, da so kitajske iregularne čete napadle neki vlak, ujele 30 potnikov in ukradle 15.000 vreč pošte.

Po kitajskih informacijah vsebuje obširno poročilo Lyttonove mandžurske preiskovalne komisije v glavnem naslednja poglavja: 1. Mandžurija je kitajsko področje. 2. Društvo narodov ne more priznati mandžurske države. 3. Mandžurija je bila pred japonsko okupacijo v septembru 1931. zelo slabo upravljana. 4. Protijaponski pokret v Mandžuriji je bil vzrok japonske okupacije in 5. Za likvidacijo konflikta so potrebna direktna pogajanja med Kitajsko in Japonsko.

Nemški posredovalni predlog

DELO VČERAJSNJE IN DANAŠNJE SEJE SREDNJEVROPSKE KONFERENCE V STRESU.

STRESA, 10. septembra. Na včerajšnji seji finančne komisije, ki je obravnavala podatke posameznih držav o njihovem finančnem položaju, so poedini delegati delali svoje pripombe in je seja potekla v popolnem soglasju. Danes se pričakuje, da bodo prispeli podatki o finančni situaciji od vseh zainteresiranih držav in bo komisija na njihovi podlagi lahko poiskala končno odločitveno formulo. Seja ekonomske komisije se je bavila z italijanskim in francoskim projektom za revalorizacijo poljedelskih proizvodov agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope.

Včeraj je nemška delegacija nepričakovano izročila predsedniku konference Bonnetu tudi svoj projekt. Kakor se za-

trjuje, je nemški načrt izdelan z namenom, da bi služil za podlago, na kateri naj bi se zedinili italijanska in francoska teza. Dočim predvideva francoski načrt glede žita preferencial, ki bi bil odobren agrarnim državam s splošno konvencijo, pa predvideva italijanski načrt separatne bilateralne pogodbe, ki bi jih vsaka država, ki uvaža žito, sklepala z vsako posamezno agrarno izvozno državo. Nemški načrt predvideva, naj se presežek žita, namenjenega za izvoz, razdeli po nekem ključu in naj se njegov izvoz kontingentira, obenem pa naj se kontingentirajo tudi industrijski izdelki, ki bi jih v kompenzacijo za izvoženo žito uvozile agrarne države iz industrijskih.

Hindenburg sprejme voditelje

BERLIN, 10. septembra. Včeraj dopoldne je predsednik republike maršal Hindenburg sprejel v četrturi avdienci predsedstvo državnega zbora. O kratkem razgovoru ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, izvedelo se je le, da sta predsednik Gohring in podpredsednik Esser sporočila maršalu svoje mnenje, da razpolaga parlament z delazmožno večino. Temu mnenju pa se ni pridružil nemško-nacionalni podpredsednik Grät. Na prošnjo Gohringa, da bi Hindenburg sprejel voditelje parlamentarnih strank, je ta odvrnil, da si pridržuje pravico zadevne odločitve.

BERLIN, 10. septembra. Državni predsednik Hindenburg bo v sporazumu s kancelarjem Papenom sprejel v ponedeljek predsedstvo poslanskih klubov narodnih socialistov, centroma in bavske ljudske stranke, da izve njihovo mnenje o notranje-političnem položaju.

STRATOSFERSKO LETALO.

PARIZ, 10. septembra. Dela na francoskem stratosferskem letalu so v glavnem gotova in so vsi dosedanjí poskusi popolnoma zadovoljili konstruktorje. Letalo naj bi doseglo višino 24.000 m. Po zunanji obliki in delni opremlj je bolj podobno starejšim, kakor pa najmodernejšim letalom. Krila so podobna jadrom, propektor pa ima štiri vijake.

POTRES V MEHIKI

NEWYORK, 10. septembra. V zahodni in srednji Mehiki je bil nov potres, ki je uničil več mest in vasí. Podrlo se je več tisoč hiš in ubitih je bilo nešteto ljudi. Podrobnosti manjkajo, ker so vse zveze s potresnim ozemljem prekinjene.

GRADBENA ŽIVAHNOST V BEOGRADU.

BEOGRAD, 10. septembra. Gradbena delavnost v Beogradu je v zadnjem času zelo narasla. Kljub temu pa so stanovanja, predvsem manjša, še vedno zelo draga. V Beogradu so pričeli samo v preteklem avgustu graditi 95 novih velikih stanovanjskih hiš.

Dnevne vesti

Zalna manifestacija v Narodnem domu

SPOMINU BAZOVICE IN DOMOVINE TAM PREKO.

Tam, kjer so se nekoč zbirali naši očetje — od tega ni še tako dolgo — tam v Narodnem domu, se je zbrala sinoči naša mladina. Niso prišli vsi. Tudi vseh tistih, ki bi morali priti, ni bilo. Resnica bo morebiti zadela, in če bo bolelo, je naj bolj. Kolikor pa jih je prišlo, so imeli vsi na prsih pripet črn svilen trak in na njem pet belih križev, ki pomenijo krvavi datum v naši žalostni zgodovini.

Težki zastor se je dvignil. Presunljiv je bil pogled na velik črn križ, zavrt v gosto črnilo in nad križem v črnilu na kraj groze — Bazovico, našo grudo, našo zemljo, ki jo narod kolne. K mizi, pokriti s težkim črnim prtom, je stopil mlad mož, predsednik »Nanos« g. Koruza. V dvorani je bila mrtvaška tišina. In vse okoli je bilo mrtvaško. Ko je govoril in pozdravljal, je bil njegov glas monoton in beseda mu je zastajala v grlu. Govoril ni dolgo in med govorom je njegov pogled počival na črnem križu v ozadiju.

Za njim je stopila na oder mladenka in njen glas je drhtel. Hrepenenje, ki se je trgalo v besedah iz njenih prsi, tisto hrepenenje je bilo tudi v vseh navzočih. Veljastna in groze polna je bila tudi Gradnikova »Molitev beguncem«, ki je bila podana tako, kakor jo zna podati le naša Elvira Kraljeva.

S Krekovo oporoko: »Vi, ki ste seme izkrevavelega naroda...«, je stopil pred mladino njen pastir, župnik Soklič, njen duševni oče. Od črne pokrite mize je stopil v ozadje k velikemu črnemu križu in nadaljeval svoj govor. Mnogo je povedal svoji mladini, ki ga je poslu-

šala tako napeto, da ni trenila z očesom. Predočil ji je zgodovino naših dni, našega naroda, zgodovino naših krajev, naših voditeljev. V živi besedi je popeljal navzočo mladino domov, tja, kjer je doma, popeljal jo je v Bazovico, kjer se je pred dvema letoma odigrala krvava tragedija in se je takrat naša zemlja napolnila z mlado krvjo. Go tan! Bidovec! Marušič! Miloš! Valenčič! Mrzlo, kot je bilo jeklo, ki je prevrtalo njihova srca, tako mrzla in grozna je bila misel. Naglasil je, da bo enako mrzla tudi v srcih onih, ki bodo živeli za nami. 6. novembra 1930, neizbrisani datum naše žalostne preteklosti. Ko je govornik končal, je mrtvaško tišino prekinilo ploskanje, vroča molitev in kletev.

Nastopili so pevci. »Jadrana« je zapel dve žalostinki »Vigred se povrne« in »Oj Doberdob«. V obeh navzoče mladine so se lesketale solze, solze, ki jih je videti redkokedaj. Bilo je kakor ob grobu v Bazovici. Težko in tesno pri srcih, in nehote so se same od sebe krčevito stiskale pesti.

Po stopnicah grede iz dvorane, je deklet zvedavo spraševalo očeta, zakaj ni gorela nobena svečka, nobena lučka pod tistim velikim črnim križem. Oče je odgovoril: Pred črnim križem ni gorela, gori pa ogenj v naših srcih... Dekle ni razumelo. Krčevito se je oprijelo očete roke, ko sta naglo stopala mimo gruč fantov in mož, ki so bili zelo glasni in so pehali nekega človeka. Ko je slišal oče besede: »Fašisti si bil, kaj iščeš tod?«, se je stresel po vsem životu in s hčerko sta pospešila korake.

UREDNIŠTVO »VEČERNIKA«

In mariborsko uredništvo »Jutra« je sedaj v Gosposki ulici 11, prvo nadstropje, telefon št. 2440. Uprava je do preselitve še na Aleksandrovi cesti 13, telefon št. 2455.

Rodoljubi, Cirilmetodariji! Udeležite se v čim večjem številu velike skupščine Ciril-Metodove družbe, ki bo jutri 11. t. m. v Slovenski Bistrici. Polovična vožnja dovoljena od 9. do 13. t. m. Mariborčani se lahko odpravijo z drugim ljubljanskim vlakom, ki odhaja ob 9.10 in pridejo še pravočasno v Slovensko Bistrico. Kdor le utegne in more, naj pohiti na zborovanje, ki bo poživilo našo vero v delo edine slovenske obrambne šolske družbe!

Iz sodniške službe. Starešina okrajnega sodišča g. dr. Fran Pajtlar se je vrnil z dopusta in nastopil redno službo.

Iz kazniške službe. V moški kaznilnici v Mariboru so se izvršile sledeče spremembe: Vpokojen je po 42letnem s uzbovanju g. Ivan Stergar, stražni nadzornik. Iz mariborske kaznilnice so bili premeščeni v kaznilnico v Sremski Mitrovici pazniki zvanjčki Franc Bajc, Franc Rebernak in Anton Renčelj. Iz Mitrovice sta bila premeščena v mariborsko kaznilnico paznika zvanjčki Josip Santalab in Mate Kocijan, na novo pa sta bila nastavljena kot paznika dnevnika Nikola Peinović iz Smiljana, in Vladimir Vitas iz Počitelja pri Gospiču.

Iz poštne službe. Za poštno uradniško pripravnico je imenovana Angela Tomažinova na Pragerskem. Premješeni pa so uradniki Ivan Jamnik s pošte Maribor 2 na pošto Maribor 1, Karel Hribernik s pošte Maribor 2 na pošto Maribor 1 in služitelj Josip Kók iz Maribora v Poljčane.

Deljene uradne ure bo uvedla mestna občina v svojih uradih s 16. septembrom, in sicer od 8. do 13. in od 15. do 17. V mestnih uradih se sprejemajo stranke vsak uradni dan od 8. do 12. ure. Mestni župan sprejema stranke v ponedeljek, sredo in petek od pol 11. do 12. ure.

Svarilo! Mestna občina navaža in sklada v velike kupe v raznih ulicah in na raznih krajih v mestu granitne kocke za tlakovanje. Po teh kupih plezajo otroci in se igrajo. Pri tem se kaj lahko ponesrečijo in tudi smrtna nesreča ni izključena. Zato opozarja in svari starše in vzgojitelje otrok, naj jim prepovedo skakanje in igranje po teh kupih granitnih kock.

Mariborčani in okoličani! Ne pozabite, da je jutri ob 10. uri dopoldne v kazinski dvorani v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje slovenskega dela JRKD. Govorili bodo bivši ministrski predsednik Nikola Uzunovič in ministri dr. Kumanudi, Ivan Pucelj, inž. Radičević, J. Demetrovič, Ivan Mohorič ter številni senatorji in poslanci. Vožnja v Ljubljano in nazaj je četrtinska. Legitimacije se dobe v tajništvo JRKD v Cankarjevi ulici 1.

Ustanovni občni zbor »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolico« bo v petek 16. t. m. ob pol 20. uri v veliki kazinski dvorani.

Zalni teden. Drevi ob 20. uri bo komemorativen sestanek članstva. Jutri v nedeljo ob 10.30 parastos v pravoslavni kapeli v Melju, ob 12. uri pa zaključni sestanek v društvenih prostorih. Za članstvo udeležba strogo obvezna. Ostalo občinstvo, zlasti vernike pravoslavne cerkve, vabi odbor, da se udeleže parastosa za bazoviške žrtve v čim častnejšem številu. — »Nanos«.

Aljažev klub vladno naznanja, da je leto sezono planinskih maš na Uršlju in pri Arehu s 4. septembrom skončal. Zimska sezona bo sproti v listih objavljena.

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov slavi v četrtek 15. t. m. ob 10.30 dopoldne svojo krstno slavo s parastosom za padle junake, in sicer kot spomin na obletnico preboja solunske fronte. Svečanost bo na Trgu svobode. Pozivamo rezervne častnike in bojnikov, ter vabimo mariborsko občinstvo, da se te proslave udeleži.

Ceneno meso. V ponedeljek 12. t. m. bodo od 7. ure naprej prodali na stojnici za oporečno meso 400 kilogramov govejega mesa po 3 in 4 Din, in sicer do 2 kilograma na osebo.

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Maverjeva lekarna »Pri zamorcu« v Gosposki ulici.

Z granitnimi kockami, ki jih vozijo na Trg svobode, bodo tlakovali Sodno ulico. Modrovanje nekaterih, da bo z njimi tlakovani Trg svobode, ne drži.

Zahvala. Namesto venca na grob preminulemu nadučitelju g. Feliks Majcenu sta darovala g. Cecilija Wastianova in g. Pirich tukajšnjemu gasilnemu in reševalnemu društvu vsak po 100 Din, za kar jima poveljstvo izreka prirčno zahvalo!

Nova strelska organizacija. V nedeljo 30. oktobra se bo ustanovila v Križevcih pri Ljutomeru nova strelska družina.

Sokolsko društvo Studenci pri Mariboru priredi jutri v nedeljo društvene lahkoatletске tekme. Tekmujejo vsi odletki. Začetek tekem je ob 7. uri zjutraj. Zvečer ob 20. uri pa bo akademija na prostem. Na sporedu so telovadne in pevske točke.

Knjižnični dan studenskega Sokola bo jutri ob priliki lahkoatletskih tekem. Otvorjena bo društvena knjižnica, ki ima okoli 1500 raznih knjig. Knjižničar Skilan je knjižnico med počitnicami vzorno uredil in prosi brate in sestre, naj ji darujejo knjige, ki jih imajo odveč.

Mariborsko prostovoljno gasilno in reševalno društvo priredi v nedeljo 2. oktobra v vseh prostorih gasilnega doma veliko jesensko prireditev. Vse priprave za prireditev so v teku in se obetajo udeležencev nešteta presenečenja. Na pririditvi bo tudi srečolov. Poveljstvo vladno prosi trgovce, naj bi blagohotno z manjšimi darili podprli srečolov. Nabiranje se bo pričelo te dni.

Prizadeti prosijo mestno občino: Na dvorišču Cvetlične ulice št. 18 obratuje že od zime sem barvarna trrdke Karl Thoma. Čeprav je mestna občina izdala že sredi aprila odlok, da se morajo vsi nedostaki, zlasti pa ropot in neznosen smrad odpraviti najkasneje do 15. maja, ni omenjena trrdka doslej še ničesar ukrenila. Nasprotno, barvarna, ki bi morala obratovati pri zaprtih oknih, obratuje pri odprtih, tako da morajo prebivalci omenjenega okoliša preždeti vse vroče dneve ob zaprtih oknih, če se nočejo izpostavljati strupenim param in groznemu smradu. Prizadeti ponovno prosijo mestno občino, naj napravi končno red!

KAVARNA »JADRAN«

V S O B O T O I N N E D E L J O
K O N C E R T W H I T E S T A R

Pretresljiva smrtna nesreča se je pripetila včeraj v Spodnji Novi vasi pri Slovenski Bistrici in si izbrala za žrtev komaj dveletnega Janžurjevega Tončka. Pri Janžurjevih so stiskali jabolka in je v shrambi za stiskalnico skakal tudi njihov Tonček. Ko sta se roditelja odstranila in pustila otroka samega v shrambi, je splezal na klop, ki je stala pri kadi za mošt — tako domnevata roditelja — in najbrže hotel poskusiti sladko pijačo. Pri tem pa je izgubil ravovesje in padel na glavo v kad ter se utopil. Ko sta se roditelja vrnila, sta našla v kadi otroka že mrtvega in je bil zaman ves trud, da bi ga obudila k življenju.

Ponesrečena kolesarka. Že priletna posestnica Julija Karbova iz Ključarovec pri Ormožu je vkljub svojim šestim križem še vedno rada zajahala svojega železnega konja in ga podila ko mlado deklet. Imela pa je včeraj hudo smolo. Padla je s kolesa in dobila pri padcu tako hude notranje poškodbe, da so jo morali spraviti v mariborsko bolnišnico.

Na današnjem trgu je bilo precej živahno. Vsega blaga je bilo v izobilju. Velike množice sladkega grozdja so pripeljali na trg iz Slovenskih goric. Dobro založen je bil tudi kokošji trg. Kmetje so pripeljali okoli 20 voz krompirja, čebularja pa 7 voz čebule. Cene: grozdje 3—5, jabolka 2—2.50, hruške 3—5, breške 6—12, sliv 1—2, orehi 4—6, krompir 1—1.50, čebula 2—3, kokoši 15—25, par piščančkov 20—50, race 15—25, gosi 35—45, purani 40—50. Cene zelenjave so bile primerne, mesne cene pa se niso spremenile.

Sejem za prašiče. Na sejmu 9. t. m. je bila kupčija precej dobra. Prodanih je bilo 126 prašičev, pripeljali pa so jih 191. Prodajali so mlade prašiče 5 do 6 tednov stare po 70—85, 7 do 9 tednov po 90—120, 3 do 4 mesece stare po 150—250, 5 do 7 mesecev stare po 300—350, 8 do 10 mesecev stare po 360—400 in leto stare po 480—560 Din; kilogram žive teže je stal 6—6.50, mrtve pa 9—10 Din. Cena prašičem je izza zadnjega sejma nekoliko padla.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvonda — zagotavlja naravna »Franz-Josef«-grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz-Josef«-vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz-Josef«-grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Briljanten prstan je našla včeraj popoldne v Vetrinjski ulici neka ženska. Z najdeno dragocenostjo se je takoj podala k nekemu zlatarju in jo ponudila v nakup. V tem trenutku pa je vstopil v trgovino tudi že neki gospod in povedal, da je videl, kako je ženska pobrala prstan na ulici in posvaril zlatarja pred nakupom. Najditeljico so lepo odsvolili, prstan, ki je vreden okrog 1000 Din, pa je zlatar izročil policiji.

Na življenje in smrt so se stepli včeraj popoldne fantje v Ruperčah. Na bojišču sta oblečala 28letni delavec Ervin Savé in 53letni posestnik Lojze Žerjav. Savé je imel razparana pleča in nevarno vbodlaj na desni rami, Žerjav pa hude poškodbe na glavi. O krvavem dogodku so bili obveščeni mariborski reševalci, ki so oba ranjenca z avtom prepeljali v bolnišnico.

Rjava kosa je nevarna, to si bo za vse življenje zapomnila viničarka Marijeta Ferkova. Pred dnevi se je s koso poročala na nogi in si zastrupila kri in si zdravi sedaj v bolnišnici.

Iz policijske shrambe. V preteklem mesecu so bili oddani, odnosno prijavljeni na policiji ti-le najdeni predmeti: par naočnikov, čoln, moški dežnik, zlat prstan, beli ženski klobuk, aktovka, nikelasta ura, denarnica z 1 Din, lesen kovček, moški klobuk, 40 Din gotovine, ročna torbica z 2 Din in ključem, zlata ura, ženska zapestnica, ženska torbica s 109 Din, mala denarnica z 8.50 Din, črna ročna torbica, ženska srebrna zapestna ura in zlata kolajna. Zatekla sta se mlad bel pes in črna kokoš.

»Če ti ni všeč, pa grem«, je zadnje čase grozila žena Marija svojemu možu Lojzetu, ko se je med njima nekaj kuhalo. Pohlevni Lojze pa ni upošteval ženinine grožnje tako resno. Presenečen pa je bil zato sinoči, ko je prišel z dela in našel stanovanje prazno. Žena Marija je najela voznika in se med tem, ko je bil mož na delu, preselila k svoji znanki. Obupan se je mož zgasil danes dopoldne na policiji in prosil, naj bi mu spravili ženo zopet domov.

Gasilno in reševalno društvo. Od jutri do prihodnje nedelje je v pripravljenosti 3. četa. Četnik Henrik Egger. V primeru požara in nesreče kličite telef. št. 22-24 ali 23-36.

Novo gostilno je otvorila v idilični Laznici pri Mariboru ga. Terezija Pogachnikova, znana »teta Rezi«. Slavnostna otvoritev bo jutri v nedeljo s koncertom. Igrala bo pekrska godba.

Veliko vrtno veselico priredi jutri popoldne SK Svoboda v »Lovskem domu« nad Tremi ribniki. Prijatelji delavskega sporta in sportniki prirčno vabljeni! Vstopnina prost.

Ljudska samopomoč v Mariboru se je preselila s svojo pisarno na Grajski trg št. 7/1 (nad Scherbaumovo pekarno).

Na enoletnem trgovskem tečaju mariborskega Slovenskega trgovskega društva je prostih še nekaj mest. Zanimanci naj se javijo pri ravnateljstvu državne trgovske akademije.

Najlepše dnevno bivališče je kavarniška restavracija v parku.

Kolesarsko društvo »Poštela« priredi v nedeljo 11. septembra ob 15. uri pri gostilni Mautner v Radvanju dve izostali dirki, in sicer »hitrostno« na 1000 in »polzevo« na 100 m. Po dirkah razdelitev daril in družinski večer istotam. Za obilen obisk prosil odbor.

Večerni in nedeljski šivalni tečaji ženskega društva v Mariboru se začnejo 19. t. m. Prijave in pojasnila v trgovini ge. Zlate Brišnikove.

Halo! Prvič v Mariboru! Na vrtu restavracije »Union« (Götz) nastopi danes v soboto 10. t. m. in nadalje vsak večer artistična trupa Klerment z izrednim sporedom. Začetek ob 20. uri. Vstop prost.

Dr. Fran Toplak, specialist za ženske bolezni in porodništvo. Glavni trg 18, zopet redno ordinira od 9. do 11. in od pol 14. do pol 16. ure.

„Poizkusna šola“ — v Mariboru?

NAČELNE MISLI PEDAGOGA.

V ljubljanskem »Jutru« je urednik »Popotnika« g. nadz. Senkovič napovedal otvoritev reformne »poizkusne šole« v Mariboru, zato je potrebno, da se s to namero lokalno bavimo podrobneje, zlasti vedaj ob pričetku šol. leta.

Maribor slovi že od prevrata sem kot čarišče modernih šolskih prizadevanj. Ne samo, da izkazuje veliko število dobrih učiteljev, temveč iz lastne inicijative si je ustvaril v svojem področju vse pogoje, ki dovoljujejo in celo narekujejo, da se v napredek slovenske šole v Mariboru ter v vsem njegovem okrožju.

Pedagoška centrica z obširno knjižnico, razne prireditve, tečaji, pedagoški tedni in razstave — vse to je že dober decenij spodbujalo naše učitelstvo k intenzivni preusmeritvi šolskega dela. Potreba po obnovi vzgoje izvira iz spremenjenih gospodarskih, kulturnih in socialnih razmer, kar je učitelstvo z vso vnaprejšnjo samoizobrazbo spoznalo in po možnosti tudi izvedlo. V posebnih razredih v mestu in okolici so se pričela že pred leti preizkušati učna in vzgojna načela moderne šole, ki jo je v vsej širini in globini podpirala tudi šolska oblast. V »delovnih zajednicah« so se stremeljenja nove šole usmerjala v domače okolje, da niso bila na slepo presajena iz tujine v zemljo, ki jim ne bi prijala. Na žalost so poizkusi ostali več ali manj izolirani in na širše področje neprenosljivi. Pokazala se je potreba, da bi stope v službo reformnih stremeljenj cele šole, ki bi nato s celotnim učiteljskim zborom tvorile kader za nadaljnja izkustva. Ideja je preizkušena in se je po vseh naprednih državah dobro obnesla.

Poizkusne šole so se porajale druga za drugo. Korak za korakom so si učiteljske osebnosti osvajače mladino ob večnem boju s preteklostjo. Vrveče gibanje je bilo v prvi vrsti namenjeno osvojitvi otroka iz spon zastarelih nazorov. Odigraval se je boj med silo in nesilo, med brezpogojno pokorščino in resno soodgovornostjo, boj med »drilom« in organsko rastjo, — boj, ki bo trajal morda še stoletja, a si ga je upala pričeti izbrana četa učiteljev, prežetih ljubezni do otroka.

Tako delo je treba motriti s spoštovanjem in hvaležnostjo. Požrtvovalno vrši izbrano učitelstvo svoje vzvišeno poslanstvo za obnovo vzgoje: razumevanje otroka, poštenost do samega sebe, zvestoba do staršev in odgovornost napram javnosti — to so zvezde vodnice, ki spremljajo učitelja poizkusne šole ob njegovem neutrudljivem delovanju. »Poizkusna šola« ni v prvi vrsti šola, ki pre-

izkuša, odobruje in zamuje nove metode — čeprav vrši prilično tudi to nalogo. Toda poizkusna šola mora biti v svojem bistvu mnogo več: biti mora resen poizkus osvoboditi otroka starih spon, postati mora torišče življenja, razvoja in rasti, skratka: biti mora torišče ustvarjanja duševnih in telesnih sil zaupane ji mladine.

Nešeto svetlih zgledov bi mogli navesti, da bi osvetlili pomen poizkusnega šolstva v tujini. Naj zadostuje kratka ugotovitev, da se poizkusne šole bistveno razlikujejo od ostalih šol po duhu, vsebini in obliki. Na eni strani še sila, avtoriteta in šablona, na drugi zakoni, ustvarjeni po lastni potrebi in uvidevnosti. Šola — oproščena obveznosti učnih načrtov in urnika — si formira delo po zmogljivosti in zanimanju edince, učiteljsko — izbrano iz prostovoljnih priglasištev — se zbira vsak dan h konferenci, kjer sestavlja delovne načrte in razpravlja o vzgojnih ukrepih in opazovanjih. Vsak teden se shaja s starši na roditeljskih sestankih, kjer se pogovore o aktualnih pedagoških vprašanjih. Vsa šola z učenci, učitelji in roditelji tvori »zajednico«, postavljeno v resnično življenje z vsemi svetlimi in temnimi stranmi. Vsak otrok razvija svoje individualne moči v prid človeški družbi. Učenci se ne ločijo v nadarjene in nenadarjene, kajti izkušnje kažejo, da imajo tudi »ne-talentirani« svoje talente in čestokrat še take, ki jih drugi otroci nimajo. Vzgoja pa naj bo skupna, ker se v vsakem drugem primeru pojavi usodni čut manjvrednosti. Vsak naj prispeva svoje! Čim mnogovrstnejši so talenti, tem večja je možnost razvoja. Otroci naj ne loči zunanje merilo, zato poizkusne šole ne izdajajo spričeval z običajnimi redi. S tem je preprečen razdor med nadarjenimi in nenadarjenimi. Čemu naj bi tiste reveže, ki jih je kaznovala narava, kaznovala še šola?

Kar so teoretiki slutili, se je na raznih tujih poizkusnih šolah po večletnem delu v praksi pokazalo: Uspešni telesni in duševni razvoj pospešuje le ono znanje, ki si ga je otrok pridobil z lastno voljo, z veseljem in zanimanjem. Vse drugo je balast, ker otroški interesi ne priznavajo norm v načrtih, ki so jih sestavili odrasli. Otroci hoče in ima pravico, da soustvarja šolo po svoji volji in da sodeluje pri lastni vzgoji. Najzanesljivejša vzgoja je samovzgoja!

Obvladanje snovi ni glavna naloga, snov je le sredstvo, na katerem se otroške moči negujejo, razvijajo in krepijo. Težišče dela je preloženo od snovi na način, kako se snov pridobi in kako snov

vzgoja vso edinico v harmonično npravo enoto, ki ji tudi življenjski viharji ne bodo mogli tako lahko do živga. Že ta površen vpogled v pravo življenjsko šolo kaže, da predpostavlja tak »obrat« mnogo pedagoškega takta, dušeslovnega razumevanja in socialnega čuvstvovanja od vseh onih, ki jim je poizkusno šolstvo položeno na dlan. Učitelj-predavatelj in izpraševatelj se mora neizbežno spremeniti v vzgojitelja in dušeslovca, ki zna otroka presoditi po individualni strukturi in ne po §§ za vtepanje učenosti v mlade glave!

Ker je eksperimentiranje z vzgojo in z otrokom lahko škodljivo, morejo priti za poizkusno šolo v poštev le najboljše pedagogi, ki jim mora s tako pozicijo biti omogočen brezskrben ekonomski položaj. Kajti poizkusno šolstvo zahteva toliko študija in žrtve, da na »postranski zaslužek« ni misliti. Če je to danes izvedljivo, je druga stvar! Izgleda, da smo mnogo dragocenega časa zamudili in da je klic po popolni poizkusni šoli danes »klic vpajočega v puščavi«. Saj se iz vsega pokreta za šolsko reformo po vseh

S sredstvom »Haarglanz« je nega las popolna.

»Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna okrepčilo in pomlajevalna kopel po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lasih nabrane alkalijske. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stisnejo in zravnaajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistota je dokazana z lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vsakemu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, da si lahko umivamo glavo z odprtimi očmi. 2

državah kaže, da so prizadevanja pedagogov uspela v polni meri še le tam, kjer je šolska politika bila postavljena v ospredje vseh drugih interesov. Na žalost bo Maribor še nadalje ostal svetel vzgled razumevanja in prizadevanja, uresničene idealnih in prepotrebni načrtov pa bo najbrž odloženo — ad caendas Graecas...

—C.

Za račji in labudji zarod v parku

Želja in nasvet iz vrst obiskovalcev.

Obiskovalci in ljubitelji našega lepega mestnega parka se radi ustavljajo pri ribniku ter opazujejo družbo rac in labudov, ki veselo vesla po sedaj precej nesnažni gladini. Obžaluje pa obenem, da nima skoraj nobenega naraščaja. Račji zarod je zelo majhen, labudjega pa sploh ni. In vendar bi se z dobro voljo dalo tudi temu odpomoči, zlasti še, ker so labudi razmeroma zelo drage živali.

Izvedeli smo pa, da jaja rac in labudov stalno odnašajo neznanj tatovi, ali jih pa uničijo razne živali. Vzrok je seveda sedanja primitivna ograja, ki ni niti lepa niti koristna, kakor bi morala biti. Nevarnost je tedaj, da bodo nekega dne poleg jaje zmanjkale tudi živali same, če se kmalu kaj ne ukrene. Prav tako nezadostne so tudi hišice za prenočevanje rac in labudov. Urediti bi se morale docela drugače.

Kaj naj se torej stori? Prijatelj naše krilate družine v mestnem parku nam piše: »Po mojem mnenju bi se morala ona hišica preurediti in prestaviti, da bi bila živalim bolj pristopna. Razen tega bi se morala postaviti okoli onega dela obrežja druga, večja in močnejša ograja, ki bi bila varna tako pred tatovi kakor pred psi, mačkami itd. Za valitev bi se pa moral urediti skalnati očišč sredi ribnika, ki naj bi se v ta namen eventualno tudi nekoliko dvignil in preuredil tako, da bi bil racam in labudom lahko pristopen.

Na tem otočju bi bile živali pri valenju najbolj zavarovane; nihče ne bi mogel do njih in nihče jih ne bi motil. Tako bi dobili kaj kmalu večji račji in labudji naraščaj, ki bi dal ribniku več življenja. Olepševalnemu društvu pa tudi nekaj dohodkov. Prosim Vas, da v tem smislu zainteresirate odločujoče činitelje sebi v korist in obiskovalcem lepega mestnega parka v veselje.

Poljčane

Premestitve. Premeščen je z letošnjim šolskim letom v Studenice tik Poljčan učitelj Andrej Štefancioza iz Kuzme. V Batajnico pa je odšel iz Poljčan Viktor Perše, železniški zvaničnik II. kategorije.

Propagandni smučarski tečaj na Boču. Kot se čuje, namerava v prihodnji zimi prirediti Mariborski smučarski klub na boških planjavah pri Miklavžu propagandni smučarski tečaj. Zamisel vsekakor pozdravljamo. Kdor bi se rad udeležil tega tečaja, naj se prijavi podružnici SPD v Poljčanah.

Dar. Tukajšnji trgovec Sima je daroval Sokolu ob priliki nastopa 100 Din. Pri zborovanju trgovskega gremija pa je nabral v isti namen 60 Din. Za oboje se mu tukajšnji Sokol najtopleje zahvaljuje.

Tekma v odbojki. Pri nedeljskem solumskem nastopu je bila tudi tekma v odbojki med našim in bistriškim moškim naraščajem. Navzoči so ji z zanimanjem sledili. Premoč je bila na strani gostov, in so naši podlegli. Pozneje so nastopili proti njim še člani, pa jih je pregnala nevihta.

Izsiljevanje v Nemčiji in Angliji

Izza kulis najspretnejšega zločinstva.

Iz poročil in opazovanj policijskih oblasti se vidi, da zločini izsiljevanja v nemških deželah v zadnjih letih neverjetno naraščajo. Vedno več je oseb, ki iščejo zaščito policije pred brezvestneži, ki jim omogočajo zlasti devizni zakoni in neredne kruto izrabljanje večinoma nedolžnih žrtve. Posebno mnogoštevilne žrtve izsiljevalcev so zdravniki, ki jim groze zločinske pijavke z ovadbo zaradi prekršitve znanega paragrafa o odpravi telesnega plodu. Pomisliti pa moramo tudi, da večina žrtve iz strahu pred posledicami izsiljevalcev sploh ne ovadi.

Še prav v zadnjem času so imele nemške policijske oblasti v velikih nemških mestih opravka z večjimi aferami te vrste. V nekem tipičnem primeru, ko je stal v središču afere konzul neke srednjeameriške države v Frankfurtu ob Meni, so se izsiljevalci poslužili goloba pismo- noše, ki je modernim zlikovcem v takih primerih zelo priljubljen pomočnik. Policija zasleduje takega goloba z letali, da tako izsledijo mesto, odkoder je golob izšel in jo to navadno privede na pravo sled. V omenjenem primeru z ameriškim konzulom je zašel golob, ki je bil znanovan s tenko, podolgovato zastavico, v latio drugih golobov in so se morali piloti brez uspeha vrniti. Zločinec pa še ni izpustil svoje žrtve, čeprav je dobro vedel, da ga zasleduje policija. Poskusil je še

drugič, pa ga je policija ob tej priliki aretirala, in to na podlagi drugih indicij.

V nobeni drugi deželi ni izsiljevanje poglano tako globoko in obširno korenin, kakor v Angliji, kjer je v zadnjih letih še celo močno naraslo. »Moral assassin« — »moralni umor«, ali kakor ga imenujejo na drugi strani Kanala »črna pošta«, ima ugodna tla v celotnem angleškem načinu mišljenja in razumevanja morale. Manjvredne so prekršitve zakonov, kakor pa najintimnejši zasebni pregreški, ki nudijo izsiljevalcem lepo priložnost, da omečijo svoje žrtve. In prav v Angliji se najstrožje in z najbrezobzirnejšo energijo postopa proti izsiljevalcem. Borbo proti njim zelo olajšujeta policijska in sodna praksa, ker se ime osebe, ki ovadi kako izsiljevanje, ne izda pod nobenim pogojem, pa niti ne pri sodni razpravi. Na ta način se pobija ta črna kuga z zadovoljivim uspehom. Najuglednejši juristi otoškega kraljestva se zavzemajo za to, da bi se za izsiljevalce zopet uvedlo bičanje, kar z navdušenjem odobrava tudi vsa javnost. Ker pa je bila med tem uvedba bičanja že ponovno predmet parlamentarnih razprav, zaenkrat še ni izgledov, da bi se ta splošna želja tako kmalu izpolnila.

V Nemčiji vrše izsiljevanja večinoma posamezniki. Pred devetimi leti je bila v Lipskem le izjemoma onemogočena neka izsiljevalska tolpa, obstoječa iz treh žensk izsiljevalska tolpa, obstoječa iz treh žensk glji postala »črna pošta« prava obrt, ki zahteva neko stalno organizacijo in jo torej ne morejo izvrševati le posamezniki.

Tamkaj obstojajo prave izsiljevalske tolpe, ki imajo svoje stalne ženske pomočnice, ki zbirajo po hotelskih predsobah in v nočnih klubih svoje vtise in opazovanja, mečejo svoje mreže, in ko ujamejo žrtve, jo odvedejo v svoje stanovanje, kjer potem v ugodnem trenutku nastopi izsiljevalska to pa v že vnaprej porazdeljenih vlogah. V nočnih klubih delujejo natakariji in garderobierke sporazumno z zločinci in daje prav služabništvo glavni kontingent te črni izsiljevalski armadi. V garderobah nočnih klubov se vestno kontrolirajo pisma gostov, ki jih nepredvidni ljudje puščajo v svojih plaščih. Glavno sredstvo za izsiljevanje so na Angleškem podtaknjeni ali pa dejanski prestopki na seksualnem področju. Neki angleški kriminalist je izjavil o sebi, da stopi rajše v levjo kletko, kakor pa da bi sam potoval s kako žensko v železniškem kupeju, ker bi se mu v tem primru moglo zgoditi samoto, da bi mu sopotnica nenadoma zagrozila, da bo potegnila zasilno zavoro in ga dala artirati zaradi nemoralnega atentata, ali pa naj ji brez oklevanja plača... in plačeval bi do konca svojega življenja.

V Angliji je navadno tako, da moški rajše plačajo. Neki zelo znan angleški lord je padel še kot mladenič v kremplje neke izsiljevalske tolpe zapadnega Londona, ki ga je v kratkih treh letih olajšala za dobrih 14 milijonov dinarjev. Šele potem je zbral vso svojo energijo in ovadil policijsko žensko, ki ga je izsiljevala. Zločinka je bila članica neke izsiljevalske družbe, vendar pa svojih tovarišev nikakor ni hotela izdati. V največji nevarnosti

so zdravniki in zobozdravniki. Neka pacientka je zahtevala od njih večje posojilo, in ko so se ji ga nekateri branili dati, je trdila, da so jo posamezni zdravniki nadlegovali in celo posilili. Končno je v vsakem takem primeru prejela denar za svoj molk.

V Angliji se rekrutirajo izsiljevalci iz vseh, tudi najvišjih družabnih slojev. V najodličnejših krogih občuje neki aristokrat z najstarejšim angleškim plemiškim imenom; je celo akademsko naobrazen in se diči z najfinejšimi manirami. Že kot mlad človek se je bavil z izsiljevanjem, nenadoma se je pa popolnoma umiril, ker je pričakoval smrt nekega svojega sorodnika, po katerem bi postal lord. Njegovo upanje je pa šlo po vodi, ko je stric nepričakovano ozdravel, se oženil in dobil krepke potomce. Ko je videl, da z lordstvom ne bo nič, je stari aristokrat zopet nadaljeval svoj strašni »poklic«. Znan je pod priimkom »Mayfaireška pošast«; marsikdo je dobro poučen o njegovih zločinskih izsiljevanjih, toda dokazati mu nihče ničesar ne more. Stari izsiljevalec najde vsak dan bogat material za izrabljanje kar med običajno potjo na cesti. S svojim izrednim darom kombiniranja splete okrog svojih žrtve tako fino in gosto mrežo, da mu nihče ne more uiti. Dela samo z velikimi objekti; nekoč so mu prinesla tri potrebena ljubzenska pisma dva milijona dinarjev. Najodličnejša londonska družba bi si nedvomno globoko oddahnila, če bi mogla lepega dne prečitat v časopisju smrtno oznanilo strašnega aristokratskega starca.

Kulturne vesti

Ob 25 letnici Griegove smrti

Preteklo nedeljo, 4. septembra, je ves glasbeni svet slavil 25letnico smrti Edvarda Griega, največjega norveškega pesnika, pevca, komponista »Peera Gynta«, lirčnih skladb in mnogoštevilnih drugih popularnih ter priljubljenih kompozicij.

Grieg se je rodil kot sin trgovca leta 1843. v Bergenu. Glasbeni študij je pričel pri svoji materi in ga nadaljeval pozneje v Lipskem. Leta 1863. se je vrnil v København, kjer se je seznanil z Rihardom Nordraakom, ognjevitim pobornikom skandinavske ljudske glasbe. To znanstvo je imelo na Griega globok vpliv.

Edvard Grieg ni le največji norveški komponist, temveč gleda ves glasbeni svet nanj kot na največjo osebnost. Razvoj Griegovega umetniškega intelekta je tekel pod Nordraakovim vplivom v pozitivno kontrarnem smislu, kakor pri Gadeju. »Šele zdaj so se mi odprle oči«, pravi Grieg o svojem srečanju z Nordraakom, »šele z njegovo pomočjo sem spoznal severnjaško ljudsko pesem, z njo pa tudi svojo lastno naravo. Zarotili smo se proti mehkeemu skandinavizmu in smo z navdušenjem krenili po novih potih.« Toda ni bila le ta nova pot, ki je Griega privedla k cilju in ki tolmači brezprimeren uspeh njegove glasbe, temveč so to storili predvsem sila in toplota njegove narave ter žar njegove duše, s katero se je brez oklevanja navezal na svojo domovino, na svoje ljudi in prirodo. In tako so v njegovi glasbi zavzeli prirodni duhovi domovine zelo ostre, krepke oblike, iz njegove glasbe veje ledeni dih fjordov, obenem pa tudi mila toplota južnonorveških idil; strastni optimizem Björnsona, pa tudi melanholija in pesimizem Ibsena. Vse te značilnosti in nasprotstva se odražajo iz Griegove glasbe kakor iz zrčala. Grieg je popolna priroda in ne zahaja v etnografske posebnosti, strokovne poskuse ali intelektualna razmišljanja. Griegova otroška duša poje le tedaj, ko je polna doživljanja. Ker pa je to doživljanje postalo več kakor sama narodna umetnost, se spaja v njem z velikimi umetniškimi značilnostmi. Prav v tem je velik del skrivnosti njegovih uspehov.

Grieg je za Skandinavsko podobna prikazen, kakor je Dvořák za Češkoslovaško in Musorgski za Rusijo. V njegovih delih se odraža norveška priroda in duša z otipljivo jasnostjo, obenem pa tudi s karakteristično individualnostjo in silo. Grieg je dal pojmu »norveška glasba«, kakor ga poznamo danes, svetovni pomen in klasično obeležje. Prvo mesto med njegovimi deli zavzema deset zvezkov »Lirčnih skladb«, ki predstavljajo po lastni Griegovi izjavi del avtobiografije. Grieg je postal kaj hitro popularen s svojim glasbenim dodatkom k Ibsenovi drami »Peer Gynt«. Žal, da je z navedenimi deli poznanje širokega občinstva z Griegovimi umetninami precej pri koncu. So pa še precejšnja dela, ki jih je ustvaril Grieg v svojih sonatah za violino, čelo in godalne kvartete, dalje v baladah, romancah, koncertih, pesmih, zborih, psalmih itd. Večino svojih del je Grieg posvetil Norveški (»Spoznanje domovine«, »Sigurd Jorsalfar«, »Olaf Trygvason« in druge); vendar pa je njihov močni značaj kmalu prebil meje domovine in dosegel tudi v tujini splošno priznanje.

Zadnjih deset let življenja je bil Grieg težko bolan. Trpel je za pomanjkanjem zraka in spanja. Umrl je hitro in brez bolečin. Svoje imetje, ki je znašalo okrog 300.000 mark, je zapustil svojemu rojstnemu mestu. Ob odprtem grobu mu je godba zaigrala prvi del suite »Peera Gynta«, ki se končuje s smrtjo Ase. Truplo je bilo pokopano v mogočni pečini nad morjem v bližini pokojničkove vile v Trolldhaugenu. Sveta tišina obema njegovo zadnje bivališče. Le morski valovi mu prepevajo večno, neprekinjeno posmrtnico. Njegova vdova in zvesta sodelavka živi še danes v popolni vedrini duha v Bergenu, stara okrog 90 let.

Grieg se je v svojem življenju odločno boril proti temu, da bi se ga smatralo za reprezentanta skandinavske glasbe. Nekoč je rekel: »Nisem eksponent skandinavske, temveč norveške glasbe. Nacionalni značaj treh skandinavskih narodov — Norvežanov, Švedov in Dancov — je popolnoma različen.« Grieg ni bil stvari-

telj velikega sloga. V njegovih delih ne prevladujejo »svetovne ideje« v smislu Beethovna, temveč se kaže v njih kot nacionalni genij, ki so mu bile že vnaprej določene meje. Pri njem se opazja, da se je nekako namenoma ogibal velikih glasbenih oblik. Čeprav je bil v pesmih dramatik, ni kazal v svojih opernih fragmentih dramske sile. Poskusi, da bi napisal simfonije, so se končali v štiričrtnih »Simfonijskih skladbah«. Manjkala mu je dolga poteza in so njegove teme večinoma kratke. Za izdelavo velikih organizmov mu je manjkala široka gesta. Narava ga je ustvarila lirika.

Grieg je visoko cenil Humperdicka, Wolfa, Čajkovskega, Dvořáka, Dowella, zlasti pa komponista opere »Carmen«. Z velikim zanimanjem in razumevanjem je sledil Rihardu Straussu in je bil nad njegovimi deli »Smrt in preobrazenje« in »Till Eulenspiegel« naravnost očaran. Tesno prijateljstvo ga je vezalo z Lisztom, ki ga je cenil zelo visoko. Zanimive podatke o svojih odnošajih napram Lisztu, kakor tudi zanimive podrobnosti iz lastnega življenja je Grieg napisal v pismih na Röntgena in v knjigi »Moj prvi uspeh«. Stvarne in umetniške življenjepise o Griegu so napisali La Mara, Schjelderup in Niemann.

Conan Doyle: Boj v megli (Baskervillski pes). Roman. Založil konzorcij »Nove Dobe« v Celju. Poslovenil Boris Rihteršič. Str. 166. Cena 19. knjigi Din 18.—, s poštnino vred Din 19.—. Konzorcij »Nove Dobe« v Celju je izdal kot tretjo knjigo sloviti detektivski roman »Boj v megli« (»Baskervillski pes«), eno najboljših del sira Conana Doylea, znanega avtorja detektivskih romanov. V tem romanu nam slika pisatelj usodo mladega angleškega plemiča, ki mu neprestano grozi skrit sovražnik, zahrbtni morilec. Povest je prepletena z izredno napetimi prizori, ki se odigravajo na velikem močvirju, kjer preži smrt in straši fantastična pošast — ogromen pes, ki mu ljudje pripisujejo nadnaravno moč. Slavni detektiv Sherlock Holmes reši z velikimi

napori in z izredno bistroumnostjo težko zagonetko in razkrije nevarnega zločinca. Ta roman je višek, kar nam more nuditi dobra detektivska zgodba, in je zato tudi zaslovel po vsem svetu. Knjiga je izšla v okusni opremi in se naroča pri upravi »Nove Dobe« v Celju.

»Lepa Vida«. Tiho in skoraj neopaženo je pričel naš znani pesnik in pisatelj Ivan Albreht izdajati novo slovensko leposlovno revijo »Lepa Vida«, nekakšen »magazin«. Doslej je izdal dve števili, obsegajoči skupno 40 strani. V njih je zbral razne pisatelje, pesnike in eseliste ter več slovenskih ilustratorjev. V prvi številki je napisal Janko Kač nekrolog univerzitetnemu profesorju Francu Jesenku; Ivan Albreht povest »Njena roka«; Maksa Samsova je objavila dve pesmi; »Dan za dnem se križajo nam poti« in »Siromaka«, Gustav Strniša pa pesem »Gozdna samota«. Zvezek zaključujejo Zapiski. Med ilustracijami so risbe in karikature Božidarja Jakca, J. M. Gorupa in H. Smrekarja. V drugi številki »Lepe Vide«, ki je izšla te dni, so zastopani: L. Mrzel-Frigid: »Vesela pesem«; Dr. Stane Rape: »Doživljaji v zračnem morju«; J. Danes: »Potujoči igralec«; Fr. Lipah: »Imeniten golob«; G. Strniša: »Dež rosi«; Jan Plestenjak: »Jakob Repež in njegova doba«; Iv. Albreht: »Obisk v ljubljanski drami«; Iv. Albreht: »Naša komedija«; Vl. Kapus: »Onemele so cvetice« in »V zvezdi« ter Maksa Samsa: »Vsaka duša«. Poleg Smrekarjeve naslovne strani so v zvezku še Smrekarjeva karikatura »Karneval življenja« ter lesorezi, risbe in reprodukcije E. Justina, M. Maleša, O. Globočnika in H. Smrekarja. Prihodnje številke bodo izšle združeno, tako da bo letošnji letnik do konca leta že zaključen. Uredništvo in uprava revije sta v Ljubljani VII., Celovška cesta 96 I. Naročnina je na leto 54 Din, polletno 28 Din, četrletno 15 Din.

H. Smrekar: Slovenski mir. Založba »Lepa Vida« v Ljubljani je izdala te dni v obliki razglednice originalno Smrekarjevo karikatur »Slovenski mir«. Po-budo zanje je dala Kalanova knjiga: »Mir vam, Slovenci!« V skromni koči (Sloveniji) se prepirajo: pes, mačka in petelin. Posrečena razglednica bo lepo nadomestilo za tuje blago.

Sport

Zanimivo srečanje na belem polju

Jutri nastopita v Mariboru teniški ekipi ljubljanske Ilirije in SSK Celja.

Na prostorih ISSK Maribora in SK Rapida bo jutri ves dan prijateljski teniški turnir med vodilnimi klubi Slovenije. Nastopijo kar štirje klubi, in sicer ISSK Maribor, SK Ilirija, SSK Celje in SK Rapid. ISSK Maribor bo jutri nastopil proti SK Iliriji in SSK Celju, SK Rapid pa proti SK Iliriji. Odigrale se bodo torej tri zanimive tekme. Gledalci bodo gotovo

prišli na svoj račun, saj bodo nastopili najboljši slovenski teniški igralci. ISSK Maribor pošlje v boj dame: Zoro Ravnikovo, Hribarjevo in Babičovo ter gospode: Lasperina, Fabijana, Voglarja, Mešička, Poša in Masteka. Turnirji se bodo pričeli ob 8. uri in bodo trajali ves dan.

Lahkoatletski miting za klubsko prvenstvo ISSK Maribora.

Jutri, v nedeljo 11. t. m. ob 8. uri priredi lahkoatletski odsek ISSK Maribora na igrišču v Ljudskem vrtu miting za klubsko prvenstvo. Pravico starta za klubsko prvenstvo imajo samo člani odseka, izven konkurence pa samo člani drugih odsekov ISSK Maribora. Atleti morajo biti najkasneje ob 7.30 v garderobi.

Mednarodni plavalni miting G. A. K. (Gradec): SSK Maraton.

Na Mariborskem otoku bo jutri v nedeljo 11. t. m. plavalni dvomatch G. A. K.: SSK Maraton. G. A. K. je eden najboljših avstrijskih klubov, ki goji že desetletja plavanje in je v tem sportu dosegel že lepe uspehe. Klub daje stalno svoje plavalce v avstrijsko reprezentanco. Med njegovimi favoriti je v prvi vrsti treba omeniti Rodigerja, večkratnega sprinterskega prvaka, in druge. Program prireditve obsega plavalne discipline ter waterpolsko tekmo.

Tekmovanje se prične ob 14. uri. Gotovanje odličnega graškega kluba bo gotovo pri občinstvu vzbudilo mnogo zanimanja.

Tekmovanje za nogometno državno prvenstvo

po cupskem sistemu se prične jutri, in sicer se srečajo: v Zagrebu: Viktorija; Concordija; v Beogradu: BSK: Bask in v Novem Sadu: Jugoslavija: Vojvodina.

Ponovna tekma za kolesarsko prvenstvo Jugoslavije

bo jutri na 144 km dolgi progi Ljubljana — Novomesto — Zagreb. Tekmovalo bo samo šest dirkalcev, ki so se plasirali na zadnji tekmi, in sicer: Banek, Grgac, Ivkovič, Jagar, Faninger (Maribor in Mihec).

Teniški dvomatch SSK Celje: SK Železničar 5:2.

V Celju je bil v četrtek teniški dvomatch med SSK Celjem in SK Železničarjem. Zmagali so Celjani v razmerju 5:2. Posamezni rezultati so bili naslednji: Mazi (Celj.): Serbec (Celj.) 7:5, 3:6, 6:4; Grünfeld (Celj.): Burger (Celj.) 6:3, 2:6, 6:4; Toplak (Celj.): Pušenjak (Celj.) 6:4, 6:4; Kopušar (Celj.): Bergant (Celj.) 8:6, 6:1; gdč. Serbec (Celj.): gdč. Legat (Celj.) 6:1, 6:2; Kopušar — Toplak (Celj.): Mazi — Pušenjak (Celj.) 6:3, 6:4; Toplak — Burger (Celj.): Pušenjak — Beneš (Celj.) 6:4, 6:2.

Iz LNP.

Pokalna tekma ISSK Maribor: SK Železničar se določi na dan 18. septembra v Mariboru.

S pravico nastopa 17. septembra za mednarodne, 7. decembra za prijateljske in 7. marca 1933 za prvenstvene tekme se verificira za SK Rapid, Maribor: Julius Klippstätter. Poziva se SK Železničar, da pošlje svoje legitimacije do prihodnje seje.

NOVI ROMAN

Pierre Loti:

Lotieva ženitev

bo pričel izhajati v »Večerniku« že prihodnje dni. Naročite si pravočasno edini slovenski dnevnik v mariborskem okrožju, naš »Večernik«, glasilo našega obmejnega ozemlja in njegovih interesov! Prejeman v upravi in po pošti stane le 10 Din na mesec, dostavljen na dom pa 12 Din!

Skavtizem

Vodniški tečaji. Letošnje poletje so jugoslovanski skavti pokazali mnogo večjo agilnost ko lani ali kdaj prej. V avgustu so bili kar štiri tečaji za vodnike in vodje. V bližini Vrhnika je organizirala glavna uprava Zveze skavtov kraljevine Jugoslavije pod starešinstvom chiefsouta dr. M. D. Popovića in ob sodelovanju dr. St. Ivančiča, M. Gajića in B. Radenovića tradicionalno »šumsko šolo« in v njeni bližini prvi tečaj za vodje planink. Kakor slišimo, se je ta prvi poskus obnesel nad vse pričakovanje dobro. — Od 15.—30. avgusta je bil na Fruški gori blizu Novega Sada vodniški tečaj za člane beogradske župe, dočim so se skavti iz zahodnih pokrajin države odzvali vabilu Drinske župe in se udeležili tečaja blizu Sarajeva, ki je trajal od 8.—26. avgusta. Predavatelji so bili večinoma iz Zagreba (oba Mateta, Biro) in Sarajeva (Frković, Kokočević, Zimolo).

V Alsbodenu v Švici je te dni (5.—14. sept. 1932) mednarodna konferenca planink. Dnevna oskrba stane 3.50 šv. frankov (= nekako 40.— Din). Jugoslavija na konferenci ni zastopana.

Redne letne skupščine slovenskih skavtskih stegov bodo 11. in 18. t. m., ker morajo biti pred župno skupščino, ki bo 25. t. m. v Ljubljani. Skupščina zveze skavtov K. J., ki bo po lanskem sklepu v Banjaluki, pa bo po župnih skupščinah, torej v drugi polovici oktobra ali novembra.

Stare galeje pripovedujejo...

Nedavno je bila iz blatnega dna osušenega Nemijskega jezera v Italiji izkopana dobro ohranjena druga Neronova galeja, ki so jo strokovnjaki in starinoslovci temeljito pregledali. Zanimivo je, da je imela ta ladja prav tako dvigalno napravo za sidro, kakor jo je nedavno »izumil« neki angleški mornariški častnik, ki jo je dal patentirati. Točno je bilo dokazano, da je bila ta Neronova galeja pred potopom zažgana in je bil ogenj k sreči zaduščen, preden je mogel uničiti ladjo. Neron je najbrže povabil na galejo svoje mnogoštevilne goste, ki so veselo rajali in se gostili, nato pa je skrivaj zapustil ladjo in se odpeljal na breg, kjer je užival v blaznem tekanju in vpitju svojih žrtev na goreči ladji.

Drugi kongres »Napoleonskega društva«. Od 4. do 6. oktobra bo v Parizu drugi svetovni kongres »Napoleonskega društva« pod pokroviteljstvom ministra De Monzieja. Društvo je razširjeno že po vsem svetu in si je nadelo nalogo, na znanstven način raztolmačiti Napoleonov značaj, ki je še danes predmet preprirov med učenjaki. Društvo je staro šele 2 leti.

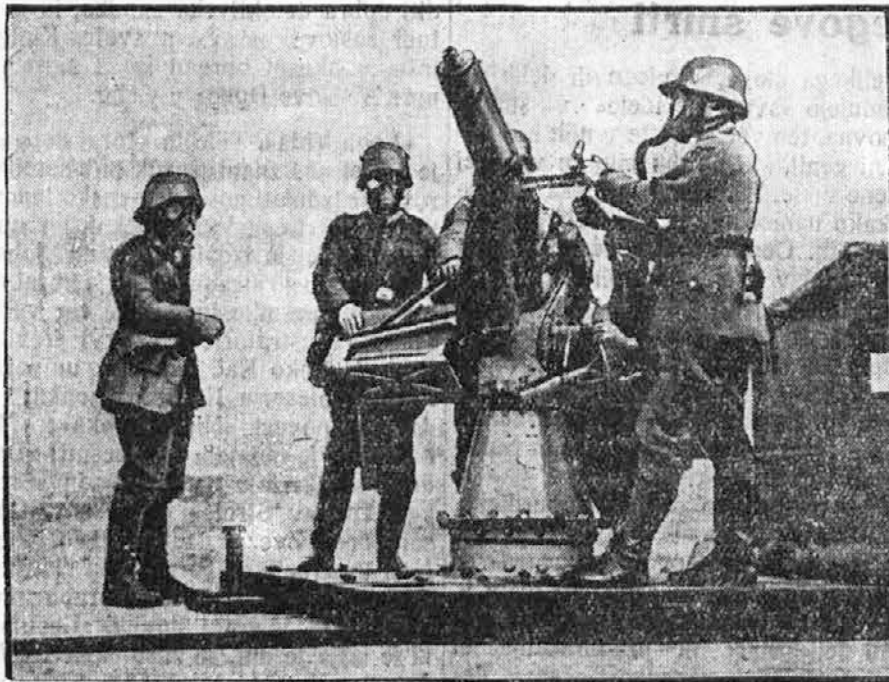
Kralj — mešetar s hišami

Afganistanski ekskralj Amanulah, ki živi zelo skromno in brez vsakega kraljevskega sijaja v Rimu, se je pričel baviti s preprodajo hiš in zemljišč. Na njegovo prošnjo so mu oblasti izdale koncesijo in se je že popolnoma vživel v svoj novi poklic. V nekaj mesecih se je naučil razmeroma dobro italijanščine in mu trgovina prav lepo uspeva. V zadnjem času je kupil in zopet prodal večje število hiš. Kakor izgleda, se mu ni posrečilo pri begu iz domovine odnesti s seboj dragocenega kraljevskega nakita, kakor se je tedaj trdilo, ker bi se sicer gotovo ne oprijel mešetarskega poklica.

Ženska hajduška tolpa.

V Fürstenfeldu v Avstriji je policija po enomesečnem zasledovanju aretirala 6 brezposelnih delavk, ki so tvorile razbojniško tolpo, ki je na motociklih prevozila vso Avstrijo in izvršila celo vrsto skrajno drznih vlovov in razbojniških napadov. Dekleta so bila stara komaj 17 do 24 let.

Nemška obramba pred letali

Nemška Reichswehr je priredila te dni ob obali Vzhodnega morja velike vaje za obrambo proti letalom. Vojski so opremljeni tudi s plinskimi maskami.

300 ljudi se bije za hlače.

Na nekem budimpeštanskem zakotnem trgu v ubožni mestni četrti, kjer se vrste starinarne z velikimi zalogami starih oblek, je prišlo predvčerajšnjim do izredno razburljivega prizora. Neka uboga ženska, ki je zašla v neznosno bedo, je prinesla na trg stare, raztrgane hlače svojega moža in jih skušala prodati. To pa koncesioniranim trgovcem ni bilo všeč in prav ter so ostro pastopili proti siroti. Nekateri pasanti so se zopet zavzeli za žensko in tako sta nastala kmalu dva sovražna si tabora, ki sta štela okrog 300 ljudi, ki so se divje pretepali in psovali. Na pomoč je morala priti močna policijska četa, ki je rabila kljub praktičnim pendrekom skoro pol ure, da je razdružila in pomirila prevročekrvne Janoške in Ference.

Nova zaroka milijarderke.

Mlada hčerka znanega milijarderja Astorja, ki je bila poročena z nekim bivšim ruskim knezom, se je ločila od svojega moža in se je zaročila v Hollywoodu s filmskim igralcem Raimundom von Hofmannsthalom, sinom znanega, nedavno umrlega avstrijskega pesnika.

Nemško in angleško

poučuje, prestavlja, otrokom daje konverzijske ure celi dan ali poldnevno izobrazena gospodična. F. Hanss, Cankarjeva ul. 14, pritličje levo. 2983

Družabnico

s kapitalom od 50.000 Din naprej sprejem v boljšo restavracijo. Prednost imajo natarice in kuharice. Ponudbe na upravo lista pod »Izredna prilika«. 2985

Sprejem

dva boljša gospoda, gospodični ali dva dijaka v solčno sobo na prvovrstno oskrbo v sredini mesta. Naslov v upr. 2994

Šivilja za obleke

gre šivat na dom. Naslov v upr. »Večernika«. 2998

Prodajalca za trapist sir

za Maribor in okolico iščem proti proviziji. Potrebna kavcija Din 1000. Naslov v upr. »Večernika« ali pa se zgledati osebno v svrhu dogovora dne 13. septembra ob 11. uri. 2997

Hiše

od 30.000 dinarjev naprej, pri Mariboru, prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 2995

Iščem dijaka sostanovalca

k dijaku V. letnika učiteljskega. Soba lepa, solčna, z uporabo kopalnice. Naslov v upr. »Večernika«. 2922

Gregor Juteršnik,

slikar in pleskar, Maribor, Magdalenska ulica 34, se priporoča in prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela. Izdelava solidna in trajna po znižanih cenah. 2993

Šivilja-začetnica,

izučena v boljših delih v Ljubljani, išče mesta v boljšem damskem modnem salonu v Mariboru. Ponudbe z navedbo časa nastopa službe in ostalih pogojev na upravo »Večernika« pod šifro: »Mlada dobra moč«. 2990

Stanovanje,

trisočno, v sredini mesta, solčno, oddam v najem stalni stranki, solidni, boljše situirani. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Miroljubna«. 2996

V gostilni pri „Veverici“ na vojaškem vežbališču, bo v nedeljo, dne 11. tm. vinska trgatev

S sladkim vinskim moštom, specialnim vinom ter miznimi in toplimi jedili priskrbljeno. — Vstopnine ni!

Za obilen obisk se priporoča »Gostilničar«

Modne liste

za jesen in zimo

Knjigarna Liskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c. 13

POSOLJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 85 milijonov Din
Rezervni zakladi nad 7 1/2 milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje.
Rentni davek plačuje iz svojega.

Jos. Tichy I Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1603

Izposojamo

gramofone in plošče po Din 1.— »Šlager«, Slovenska 18. 2501

»Tempo« čevlji

na obroke. Slovenska 18. 2500

Časopisi,

revije, inserati, papir, tiskovine, trgovske knjige, Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. Posebnost: Edina izdelovalnica Jugoslavije bromsvetlih razglednic, popolnoma slične fotografijam. 2595

Denarnice za kovani denar

v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2735

Kolesarji! Važno pred tatovi koles!

Vaše opravke lahko opravljate brez vseh skrbi, če shranite vaša kolesa v novo urejeno shrambo proti odškodnini Din 1 v mehanični delavnici Justina Guštinčič, Maribor, Tattenbachova ul. št. 14. 2768

Lokale in eno garažo

takoj oddam v najem. Naslov v upr. »Večernika«. 2827

Stanovanje,

sobo in kuhinjo, oddam s 1. oktobrom. Vprašati Meljski hrib 6, gostilna Kek. 2913

Solopetlje

poučuje Skvarča, Maistrova ulica 19. 2992

Boljšo gospodično

sprejem na stanovanje. Vprašati dopoldne. Taborska ulica 2, Nemec. 2926

Opremljeno sobo

v novi vili z balkonom in posebnim vodom oddam s postrežbo, električno razsvetlavo in centralno kurjavo za Din 350. Betnavska cesta 67. 2930

Stanovanje,

trgovski lokal in prostore za skladišče oddam. Naslov v upr. »Večernika«. 2928

Dijaka,

najraje nižješolca, sprejem za 450 do 500 Din. Vrtna ulica 34/I. 2957

Jagodne sadike

velike vrste presajene močne 100 kom. 80 Din, nepresajene 100 kom. 30 Din, prodaja vrtnarstvo Urbánek. Maribor, Kralj Matjaževa ul. 2960

50—60.000 Din posojila

iščem proti vknjižbi, sprejem tudi hranilno knjižico. Ponudbe na upravo lista pod »Hipoteka«. 2975

Absolventinja gimnazije

daje poceni instrukcije. Naslov v upr. »Večernika«. 2984

Samostojna gospa,

ki ljubi otroke, želi zaposlitve čez dan kot postrežkinja. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Zanesljiva«. 2979

Premog,

la. buk. drva, koks, lik. oglje dobavlja ugodno J. Waigand nasl., Frančiškanska ulica 11. 2979

Lepo opremljeno zračno sobo

s prostim vodom oddam dvema gospodoma. Vrbanova 6/I, desno. 2973

Dve sobi in kuhinjo,

vse opremljeno, takoj oddam. Frankopanova ul. 10. 2961

Sobo

oddam. Taborska ulica 9. 2967

Mali tovorni avto,

zaprt, nosilna teža 400 kg, zelo poceni na prodaj. Naslov v upr. 2966

Enosobno in dvosobno stanovanje

s kuhinjo ter trisočno stanovanje s kuhinjo in verando v novi hiši oddam s 1. oktobrom. Vprašati v gostilni »Dravograd«, Maribor, Smetanova ulica 54. 2968

Miss Edith Oxley,

diplomirana na univerzah Cambridge in Paris, se priporoča kot učiteljica za angleški in francoski jezik. Prevzame tudi prestave v teh jezikih. Vrne se 1. oktobra. 2969

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Zahvala

Podpisana se tem potom zahvaljuje vsem, ki so našemu ljubemu očetu, nesrečni žrtvi zahrbtnih roke, izkazali zadnjo čast, kakor tudi vsem, ki so naju v teh težkih dneh tolažili.

Pobrežje pri Mariboru, 10. sept. 1932.

Franc in Marija Ranner.

Vse šolske knjige za vse šole in vse šolske potrebščine

kupiš najbolje in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova cesta 13

Državni uslužbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplačila!

Naznanilo

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem zopet otvoril trgovino, isto bogato založil z najnovejšim modnim in manufakturnim blagom, perilom in konfekcijo. / Zagotavljam svojim cenjenim stankam v vsakem oziru najboljšo postrežbo in prosim za obilen obisk ter zaupanje. Priporočam se in ostajam

J. N. SOŠTARIČ, ml.
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 13

KROJAŠKI ATELJE
KONRAD MIHELIC

vljudno sporoča cenj. občinstvu, da se je preselil iz Jurčičeve ulice 9 v **BERGOVDVOR, št. 23/Ina** Glavnem trgu in prosi vse svoje stalne stranke, da mu ohranijo tudi na novem mestu do sedaj izkazano naklonjenost. 2875

Čitajte „Večernik“!

USODA LJUDI!

Prosluli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti Vam brezplačno Vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meli na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonkami imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén Vam pove po resnici vso Vašo usodo, napove Vam, kdaj lahko dosežete uspeh, dali najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil Vaše občudovanje, presenečeni boste in uspeli boste. Ne bodite črnogledi, ne bodite nejevoljni — vse bo boljše. Ali, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén Vam to pove: v zvezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar Vam piše sam profesor-astrolog Helén.
Spoštovani prijatelji!

Že ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskope brezplačno, je bil moj tukajšnji zavod in moj tajnik g. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se Vam tem potem zahvalim za Vaše zaupanje. Prosim pa samo nekoliko potrpljenja. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislim, da se Vam vsem najboljše oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Dolga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumevati odnose zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnost ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem Vam o Vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse Vam napravim brezplačno, kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10.—. Vse dopise naslovite le na moj zavod tako-le:

Astrološki laboratorij K. Havelka

Praga-Vinograde, Sleská 116-M. Poštni predal 28. Češkoslovaška.

Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranih misli. (Prof. Helén je star 86 let.)

Zahvaljujem Vam za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da Vas vseh vdani prijatelj prof. Helén, astrolog.

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvezdam. Danes spada med naše največje dobrotnike, ker nam kaže pota k sreči in zadovoljstvu ter nas svari pred nevarnostmi, ki nam jih, morda pripravljajo usoda.

UGODNO KUPITE

raznovrstne ostanke
po Din 6.—, 7.—, 8.—
meter

za birmance,
ženine in neveste

dobro in poceni v

TRPIN-OVEM BAZARJU

Maribor,
Vetrinjska ulica 15

Oglašujte!

Opravična številka: E IV 1142/32

S 10/32
32

Dražbeni oklic

Dne 28. sept. 1932 dopoldne ob 1/2 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: Grajska vrata vl. št. 363

Cenilna vrednost: Din 235.520 37

Najmanjši ponudek: Din 117.760 18

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IV.
dne 8. avgusta 1932.

Dražbeni oklic

V konkurzni zadevi Repatec France, mesarja v Marenbergu se prodajo dne 21. septembra 1932 ob 8. uri v Marenbergu šte. 84 na javni dražbi sledeči predmeti:

3 stroji za izdelavo klobas, 1 elektro-motor 4 HP, 1 transmisija, 5 gonilnih jermenov, 3 posode za zbiranje olja, 4 kolesa za jermenje, 1 voz za razvažanje klobas, 79 hmelskih drogov, približno 2000 kg hmelske žice, 12 hmelskih košev in 800 kg hmelja.

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri; medtem se pa lahko ti predmeti ogledajo.

Cenilna vrednost predmetov je razvidna iz tusodnih spisov S 10/32 ali pa pri upravitelju konkurzne mase dr. Winterhalter Ivanu, odvetniku v Marenbergu.

Okrajno sodišče v Marenbergu,
oddelek I., dne 29. avgusta 1932.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE

nasproti pošte, prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

VSAKI PAR POD DIN 50—

Z železno voljo znižujemo cene!

Borimo se proti draginji. Zaposluje domače delavce.
Oostranjujemo brezposelnost. — Podprite naše delo!

Bata

~~59~~ **39**

Vrsta 3222-00

Evo za dijake, ki raztrgajo vse kar vzamejo na noge. Neraztrgljivi čevlji iz rjavega boksa z neraztrgljivim podplatom iz vulkanizirane ga gumija. Velikost 26—34 Din 39.—, od 35—38 Din 59.—.

~~39~~ **29**

Vrsta 4432-00

Udobni čevlji z gumijastim podplatom. Za otroke Din 29.—. Za ženske Din 35.—, za moške Din 39.— par. Za telovadbo.

~~49~~ **35**

Vrsta 3661-00

Otroški visoki čevlji iz rjavega ali črnega boksa s trpežnim usnjatim podplatom. Iste v raznih kombinacijah za isto ceno.

~~49~~ **35**

Vrsta 2942-00

Sandale kot čevlji z močnim podplatom. Sedaj stanejo otroški samo Din 29.—, Din 35.—, ženski Din 39.—, Moški Din 49.—.

~~49~~ **35**

Vrsta 4435-00

Praktični in lahki čevlji iz sivga platna z gumijastim podplatom. Za malo denarja, mnogo zadovoljstva.

~~59~~ **39**

Vrsta 1905-76

Udoben čevljiček iz belega platna obrobljen v barvah. Primeren za sprehod in štrand.

~~69~~ **49**

Vrsta 5725-77

Elegantni platneni pumpe čevljički z gumijastim podplatom. Okusni in lepi. Za malo denarja mnogo udobnosti in elegancije.

~~59~~ **39**

Vrsta 3162-00

Za dečke nepremočljivi čevlji iz maslene usnja z neraztrgljivimi podplati. Vel. od 9 do 1 1/2 t. j. od 27—34 Din 39.—, od 2—5 t. j. od 35—38 Din 59.—.

~~69~~ **49**

Vrsta 2145-09

Udobni in lahki čevlji z gumijastim podplatom. Za ulico, šport, vrt in dom.

~~69~~ **49**

Vrsta 2755-78

Udoben in lahek čevljiček iz platna raznih barv z gumijastim podplatom in peto. V toplih dnevih za vsakdanjo nošnjo.

~~49~~ **39**

Vrsta 4438-00

Platneni polčevlji v sivi ali rjavi barvi z gumijastim podplatom. Udobni in lahki služijo tudi kot telovadni čevlji.

~~69~~ **49**

Vrsta 1675-71

Okusni čevljički iz platna z gumijastim podplatom v mavričnih barvah. Za štrand in sprehod.

VSAKI PAR POD DIN 100—

~~79~~ **69**

Vrsta 3945-03

Praktični čevlji iz črnega boksa. Najprimernejši čevlji za gospodinje. Za trg in vsakdanjo uporabo.

~~69~~ **59**

Vrsta 3337-12

Praktični in udobni čevlji široke oblike z prožnim gumijastim podplatom. Za urad in sprehod.

~~69~~ **49**

Vrsta 2947-00

Moške sandale z močnim usnjatim podplatom. Za ulico in vsako priliko. Otroške Din 29.—, ženske Din 39.—.

~~89~~ **79**

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega masnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za delo na polju in vsaki štrpaci.

~~79~~ **69**

Vrsta 3925-03

Močni čevlji iz črnega boksa z močnim usnjatim podplatom. Za štrpaci in vsakodnevno nošnjo.

~~79~~ **69**

Vrsta 2927-15

Moški polčevlji iz rjavega in črnega govejega boksa z usnjatim podplatom. Najprimernejši za vsakodnevno nošnjo v lepem vremenu.

~~109~~ **99**

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji iz črnega boksa z vulkaniziranim gumijastim podplatom. Za praznik in nedeljo.

~~129~~ **99**

Vrsta 1185-36

Zelo eleganten in udoben čevljiček v raznih barvah. Primeren za sprehod v toplih dnevih.

~~129~~ **99**

Vrsta 1645-05

Enostaven toda okusen čevljiček s sponko. Za isto ceno dobite razne druge modele.

~~99~~ **89**

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega in črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodinj za nedeljo in praznik. Isti iz laka Din 99.—.

~~129~~ **89**

Vrsta 1937-22

Okusni moški čevlji iz črnega ali rjavega boksa z gumijastim podplatom. Gumijasti podplat je neraztrgljiv.

Pridite v naše prodajalne, naši sotrudniki Vas pričakujejo ter Vas bodo z veseljem postregli!
Za vsaki par jamčimo!

Bata